

BRASSÓ, Színház-utca 95. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden
közlemény intézendő.
Kéziratok vissza nem adtnak.

KIADÓHIVATAL:
ALEXI KÖNYVNYOMDÁJA, BRASSÓBAN
színház utca 95 sz. alatt,
hova az előfizetési pénzek s hirdetések
bérmentesen küldendők.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábol harmoni-sorért 4 kr. (1-10 so
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bélye
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-
seknek kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendők

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában

139. szám.

BRASSO, Kedd, december 1-én.

I-ső évfolyam 1885.

A munkaprogramm.

I.

A kultur-egylet központi választmánya december havi ülésében fogja tárgyalni azt a szépen kidolgozott, mélyen átgondolt tervezetet, melyet egy már előzetesen kiküldött bizottság beterjesztett.

A javaslatot lapunk közölte; helyén levőnek tartjuk, hogy elmondjuk felette saját nézetünket is.

A bizottság a főszólt a művelődési eszközökre fekteti. Ez annál természetesebb, mert hisz maga az egylet czime is ezt fejezi ki első sorban. Csakis jól választott közművelődési eszközök mozdíthatják elő ügyünket a kívánt és feltétlen szükséges mértékben.

Az egyházak és az iskolák képezik azon gócpontot, melyben minden fonal összefut. Nevelni egyrészt a jövő nemzedéket jó magyar iskola által s másrészt táplálni a hazafias szellemet a magyar közönségben. Ezt pedig csak jó iskolával s lelkes papsággal érhetjük el. — A tervezet mindenekelőtt a rom. kath., református és unitárius főhatóságokkal kíván érintkezni a segélyre szorult egyházakat és iskolákat illetőleg.

Ez rendjén is van. Csakhogy az ágostai evangélikus egyházakról és iskolákról nem találunk a tervezetben semmit. Nem hiszszük, hogy a bizottság megfeledezett volna arról, hogy a Királyhágón innen 30 ezer magyar evangélikus él, a kik mind lelkes, jó magyarok. Sőt inkább azt hiszszük, hogy érintkezési pontot nem talált ezekkel. Már pedig ezt minden áron meg kell találnunk, mert harmincz ezer magyar ember nagy faktor. Meg kell találnunk ez érintkezési módot, mert magyar ügyünk követeli, hogy ezen a szász egyházi fenhatóság által lehetőleg szorongatott egyházakat és hivatásokat magunktól elidegeníteni nem szabad, ha csak azt nem akarjuk, hogy az erdélyrészi magyar lutheránus elem egyesületünkől tüntetőleg tartózkodjék. Ezt pedig nem akarjuk s nem akarhatjuk. Célunk az erdélyrészi magyarságot egyesíteni, tömöríteni. Szükségünk van minden egyesre, annál inkább testvérek ily nagy számára.

A magyar evangélikus egyházak szász fenhatóság alatt állanak. Brassó megyében tíz magyar evang. község van, alárendeltjei a szász esperesnek. Nem akarjuk megtámadni a jelen

esperest, nincs is okunk rá; de jöhet idő, midőn a viszonyok változnak. Ez egyházak évek óta magyar esperesség felállításán fáradoznak. Vajjon nem-e magyar ügy, ha ezeket a kultur-egylet moraliter, s ha kell, materialiter támogatja?! . . .

Brassóban van a magyar ev. egyház, leányegyháza a szász anyaegyháznak; körülbelül ezer lélekből áll e község. Ez alárendeltje a szász presbyteriumnak, lelkészét a szász egyháztanács választja. Vajjon nem jöhet-e idő, midőn ezek oly papot választanak a magyar egyháznak, aki osztja az ő elveiket? Akkor azután ez az ezer magyar ember németül áldhatja az istent. — Ez az egyház már néhány éve dolgozik önállósításán; nem sikerült még neki. Nem-e magyar ügy, hogy ezeket is támogassa a mi egyletünk?

E megyében a magyar lutheránusok a csángó-magyarok. Az a nép, mely itt évszázadokon keresztül fenn tudta tartani a magyarságot s magyar szellemet.

Ott van Szebenmegye szász községei közé ékelve az egyetlen magyar község, Szakadát; ott van Nagy Küküllőmegyében Selyk községe, van még sok ilyen elszigetelt, köröskörül idegen nemzetiségektől körülvevő kis község. — Hát mit vétettek ezek, hogy kizárjuk őket a segélyből?

Mert arról, hogy főhatóságuk szász, ők csak nem tehetnek! Annál is inkább igényelik a segélyt. Azért azt tartjuk, hogy a központi választmány nagyon helyesen tenné s csak egyesületünk ügyét mozdítaná elő, ha az egyházak mellé a magyar evangélikusokat is sorozná, a melyekkel azután vagy a fiókegyletek, vagy a Brassóban székelő „Erdélyi magyar evangélikusok gyámintézete” útján érintkeznek. Ez esetben kétség sem fér ahhoz, hogy a lutheránusok, mint eddig, ugyezen-tul is szívvel-lélekkel karolnák fel egyesületünk ügyét.

Ezt el is várjuk tőlük. Annál is inkább, mert ők érzik a segély szükségét, ők közvetlenül tudják, hogy a kulturegyletet csakis az égető szükség szülte.

Ez az első észrevételünk a munkaprogrammra.

A közművelődési eszközökön kívül a tervezet közgazdasági viszonyaink javítását célozza. Előmozdítani akar fogyasztási és egyéb

hasonnemű szövetkezeteket, sőt bizonyos mértékig segélyezni is. Ez igen helyes, de van erre vonatkozólag is egy megjegyzésünk: a gyakorlati életből merített tapasztalás ez; ajánljuk figyelmébe az igazgató választmánynak. Nekünk nagy bajunk, hogy gazdáink és iparosaink nélkülöznek az olcsó hitelt; nagy bajunk, hogy nincsenek alkalmas pénzintézeteink, a melyek hivatva volnának a gazda és kisiparos helyzetén az által javítani, hogy nekik olcsó pénzt adva, könnyítenék terheit.

Mi részünkről egy létesítendő földhiteltéztől nem sokat várunk. Ugy látszik, a tervezetet készítő bizottság is erre az álláspontra helyezkedett, mert teljesen mellőzte ezt.

Annál többet várunk azonban más alapokon létesítendő kisebb, a különféle helyi igényeket kielégíteni hivatott intézetektől. Ezek az ugynevezett népbankok. — 1883. december 2-án Brassóban egy felolvasás tartatott ez intézményről s 1884. márcziusban már életbe hivatott itt ily intézet s 1885. végén, tehát alig két évi működés után ezen kis intézet már körülbelül százezer forint évi forgalmat fog kimutatni.

Pedig oly egyszerű az intézmény, hogy annál egyszerűbbet képzelni sem lehet. Husz krajezáros heti betétekre van alapítva s célja kisebb kölcsönök adása.

Ily intézetek létesítéséhez kellene a kultur-egyletnek impulzust adni. Ha elértük majdan azt, hogy minden magyar község ily kis intézetet alapítson, azt helyesen és lelkiismeretesen vezesse, akkor talán csak elérjük azt is, amit IV. Henrik kívánt: hogy minden polgárnak vasárnaponként egy tyukja legyen a fazekában. — Ez intézmény mellett néptőlünk kiirtjuk a pazarlást hajlamot s e helyett takarékosagra szoktatjuk, míg másrészt módot nyújtunk neki arra, hogy egy kis tőke mindenkor rendelkezésére álljon.

A kulturegylet pénztárát ily célokra megterhelni nem szabad s mi azt hisszük, ily körülmények között az felesleges is lesz. Igaz, hogy erre vállalkozó, lelkes hazafiakra van szükség, a kik időt s fáradságot szenteljenek néptőlünk jólétének; de azt hisszük, akad minden községben egy lelkes pap vagy tanító, a ki erre vállalkozzék.

A székely kivándorlás ügyéről legközelebb.

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Timon Sándorhoz.

(„Éjlek és napok” cz. munkájának megjelenése alkalmából.)

Mit te teleirtál játsz kedvtelés közt:
Azt a csinos könyvet
Átölvastam végig, s szép szíved én bennem
Kelt titkos örömet.

A Nyikó virági s a Küküllő tája
Rám mosolygónak újra:
Olyan minden rajzod, mint a mult emlékek
Édes-kéjes bűja.

Fényben reszkető lomb árnyában pihennek
A tréfás munkások;
Mint szomorú felhők, mellettük meláznak
Az epedő lányok.

A nyomor vigasza s fényes élet árnya
Enyhe képpé olvad:
Gyér mosolyon áttör a könyező bánat
S mély sóhajra nógat.

Ez a székely néptőlünk sorsa és reménye:
A mosolygó bánat!
Te szívbebe nyúltál s érzelmének kincsét
Hiven kiaknáztad.

Boz Dickens kedélye, Goethe plasztikája
Tehozzad szegődött,
Turgenjew beszéde gazdag szinompával
Rajzaidba ömlett.

Szomorkodó arcok, nevetgélő ajkak,
Titek' hogy szerettek!
Gyermeteg őszinte minden dobbanása
Tiszta szíveteknek.

Édes Székelyföldem! — Az is legyen áldott,
A ki érted érez;
Százszor legyen áldott, a ki örömedben
S bánatodban részt vesz!!

Baráczy Sándor.

A péntek esti csillaghullásról.

En ezen csillaghullást, szobámban csendes munkálkodással lévén elfoglalva, sajnálatomra nem láttam, de az, mint hallom, nagy feltűnést keletkezett, sőt — mi a jelen felvilágosult korban eléggé sajátságos — háborúval s még világvégével is hozatik kapcsolatba. Minthogy a hulló-csillagokról létező különféle elméleteknek tűzetes leírását adni hamarjában nem lehet, ennél fogva ez alkalommal csupán azon elméletet mutatom be alapvonalaiban, mely a tudományos világban jelenleg az első helyet foglalja el.

Az üstökösök és a hulló-csillagok közti rokonságot már Chladni fölismerete, de csak Schiaparelli foglalta az ezekkel felmerülő összes jelenségeket egy, a tudomány követelményeit lehetőleg kiegészítő rendszerbe. Ő kimutatja, hogy a hullócsillag-rajok pályái az üstökösökével tökéletesen összhangzanak; hogy a meteor-rajok nem egyebek, mint üstökösök, ugyanó

egy föltötte elegáns számíttással bebizonyítja, hogy a ködcsoportok (vagyis messze kiterjedő kosmikus tömegek) szükségképp üstökösökké, s ezek viszont hullócsillag-rajokká fejlődnek, mihelyt utjaikban a mindenségen keresztül a Nap vonzó körébe jönnek.

Az olvasó tájékozására megjegyzem, hogy hullócsillagok, meteorok (légkövek vagy lebkövek), meteorvasak, meteoritok és aerolithok, általános értelemben mindnyájan meteorok; a különbség csak az, hogy a hulló-csillagok elégnak vagy elgőzölögnek, mielőtt a Föld felszínét elérnék, a többiek ellenben a Földre hullanak, még mielőtt elégték vagy elpárologtak volna. Schiaparelli egy hulló-csillag hypothetikus súlyát átlag 1 grammban határozza meg. Ezen hirneves csillagász elmélete főbb vonásokban ez:

A ködfoltok kosmikus anyagból állanak, s ropant terjedelmű tömegeket képeznek, a melyek közül némelyek már szabályos gömbalakot öltöttek, mások nem. Valamint a Nap, ugy ezek is a világűrben mozognak, s így nem ritkán fordul elő az eset, hogy a Nap vonzerejének hatáskörébe kerülnek, mikor aztán a ködfolt eredeti gömbalakját még igen nagy távolban veszteni kezdi, s hosszudad hengeralakot vesz fel, melynek eleje mindig sűrűbb és hegyesebb lesz; még nagyobb közeledésnél pedig az elől haladó rész, mint töltött nag, a többi tömeg ellenben mint hosszúzúra nyúló s messze szétterjedő uszály mutatja be

Országgyűlés. A képviselőház nov. 28-iki ülésében Dárday Sándor előadó benyújtotta a közigazgatási bizottság jelentését az öt évi mandatumról szóló törvényjavaslat tárgyában. Szederkényi Nándor azt előzetes tárgyalás végett az osztályokhoz kívánja utasíttatni, a ház azonban elhatározta, hogy az osztályok mellőzésével közvetlenül nyilvános ülésben fogja tárgyalni.

A mára kitűzött választások megejtése után a kérvények tárgyalása következett, melyet azonban a bejelentett interpellációk miatt félbe kellett szakítani. Szapáry Gyula gróf pénzügyminiszter felelt Szalay Imre és Olaj Szilárd interpellációjára s a ház mindkét választ tudomásul vette. Azután Csuzi Pál a hadmentességi adó, Olaj Szilárd a jövő évi budget és Szederkényi a mátrai vasut iránt adták elő interpellációikat.

A spanyol király halála. Madridból nov. 28-ról jelentik, hogy a király összes hátrahagyott iratait és leveleit átadták a főudvarmesternek. Végrendelet nem találtatott. A királyné Alfonzo temetése után fogadni fogja a diplomatiái kart. A temetésre várják a portugál trónörökös. A király titkára, Morphy gróf, a királyné első titkára lesz.

Az új kormány következőleg alakult meg: Elnökség tárcza nélkül: Sagasta; külügy: Moret; igazságügy: Alfonzo Martinez; hadügy: Jovellar tábornagy; pénzügy: Camacho; belügy: Venancio Gonzalez; tengerészet: Beranger tengernagy; közmunka: Montero Rioz; gyarmatügy: Gumazo. A kormány már az esküt is letette. Párisi nagykövetté Albareda, a pápai szentszékhöz nagykövetül pedig Groizard fog kinevezetni.

A „Figaro” egy tudósítója meginterviewolta Zorillát, a ki azt a reményét fejezte ki, hogy a köztársaság nem sokára ki lesz kiáltva, mert a republikánusok közt teljes egyetértés áll fenn s a katonatisztek közt sok híve van a republikának, mely ma egyedül mentheti meg Spanyolországot. A karlisták mit sem kezdenek, mert nincs hadsergük.

Szerb-bolgár háború.

A hatalmak a fegyverszünet érdekében intervniáltak; ezt ma minden oldalról megerősítik azzal, hogy a fegyverszüneti tárgyalások megindultak s Szerbiánál már eredményre is vezettek. A szerb csapatparancsnokok megkapták az utasítást, hogy az ellenségeskedéseket szüntessék meg s értesítsék erről a bolgár csapatokat is. Bolgár részről most a diadal mámorában, ott a szerb határon nem mutatnak nagy hajlandóságot a fegyverszünetre s állítólag a katonákat oly harcúvá lepte meg, hogy a főhadiszállásra induló hadügyminisztert e kiáltásokkal fogadták: „Nem kell a béke! Előre Szerbiába!” Nem hihető azonban, hogy Sándor fejedelem a hatalmak jóakarátát ellenszégüléssel merné kockáztatni s így a fegyverszünet végre is meglesz. Hogy meglesz-e egyhamar a béke is: az már más kérdés. S erre nézve nem igen biztató hírek érkeznek a török-görög határról.

*

magát. Ily módon az eredetileg golyóalakú ködfoltból egy üstökös keletkezett, mely azontul mint új képződésű világtest átmenetileg vagy állandóan Naprendszerünkhez tartozik. Hogy pályája mily alakot vesz fel, ez a távolságtól, az eredeti kosmikus felhő sebességétől és mozgásának irányától függ: lehet elliptikus, parabolikus, vagy hyperbolikus; első esetben meghonosul mi nálunk s folytatja rendes útját a Nap körül, utóbbi esetekben csak egyszer mutatja magát Naprendszerünkben s azzal örökre eltávozik.

A kosmikus köd sorsa azonban üstökössé való átalakulásával még nem végződött be. Schiaparelli kimutatja csattanósan, hogy a fejnek vagy magnak sebesebb körfutást kell végeznie, mint az uszálynak, ezért ez utóbbinak, folytonos hosszabbodás folytán, elvégre részben vagy egészben a Napot körülfogó, egyes lebkövekből összealkotott gyűrűvé kell feloldódnia. Az üstökös helyett most egy lebkövekből álló hatalmas és széles gyűrű forog a Nap körül, mi olyképpen jelentkezik, mint azt az augusztusi meteorokban évenként szemléljük. Oppolzer Bécsben az 1862. évi III. számú üstökös pályáját, Schiaparelli pedig az augusztus 10-iki éjjelen lehulló csillagok pályáiból a nagy gyűrű pályáját számította ki; e két pályaszámítás csaknem tökéletes összhangzása jogosította fel Schiaparellit eme korszakot alkotó határozatra; „Az 1862-ik évi III. számú üstökös nem egyéb, mint ezen üstökösnek még meglevő maradványa, melyből idő folytán az augusztus 10-iki hullócsillag-gyűrű képződött.”

A novemberi rajra nézve is ki van derítve Schiaparelli, Oppolzer, Peters és Le Verrier számításai

A „Times” konstantinápolyi sürgönye szerint már megegyezés jött volna létre a hadviselő felek közt a fegyverszünetre nézve, még pedig monarchiáknak s Török- és Oroszország együttes intervencziója folytán, minthogy azonban minden más sürgöny csak a harc tovább folytatásáról ad hírt, a city-lap sürgönye ezuttal nem nagy hitelt érdemel. Soká azonban mégsem késheik a fegyverszünet, minthogy Khevenhüller gróf az osztrák-magyar kabinet nevében valóságos ultimátumot van hivatva a bolgár fejedelem elé terjeszteni, az ellenségeskedés beszüntetése tárgyában, tehát ha nem akarna engedni, még osztrák magyar részről való akcióval fenyegetni is föl van hatalmazva.

*

Pirot elestéről.

Szófia, nov. 27. Tegnap reggel fél nyolcz óra tájban, a bolgár elővéd-csapatok Pirot felé nyomultak előre. Délben a fejedelem lépte át a szerb határt. Három óra felé a bolgárok Pirottól 4—5 kilométernyire értek. A szerbek ekkor megkezdték az ágyutüzeltést, mely fél hatig tartott. A bolgár csapatok megmaradtak az általok elfoglalt hadállásokban. Ma csatát várnak.

Widdin előtt a helyzet nem változott.

Szófia, nov. 28. Noha a várost a bolgár hadsereg zöme nem szállotta meg, mégis a bolgárok birtokában van. Ma este csak néhány zászlóalj szállotta meg, mert robbanásoktól tartanak.

A szerb csapatok a nisi országúton Ak-Palanka irányában, több mint 12 kilométernyire szorítottatott vissza.

A szerbek a város közvetlen közelében, egy föltöte uralkodó dombon foglaltak állást, melyről csak alkonyat felé távoztak e hadállásból, kényszerítve arra a sikon jobbról felállított két bolgár ágyúüteg hosszas és nagyon rendesen tartott tüzelése és a gyalogság föltöttebb élénk támadása által. E hadállás a Belgradsíkba és Widdinbe vivő országút föltöte uralkodik. Este felé még puskalövések hallatszottak, melyek a Pirot környékén, a hegyek közt lévő háttvédsapatoktól származhattak.

Sofia, nov. 28. Négy szerb osztály vett részt a csatában. A bolgárok haderőik legnagyobb részét rendelték a csatásorban. Élénk ágyúzás után a szerbek kiűritették a Pirottól balra fekvő hadállásokat; a jobbról levő állásokban a csata folyvást tart. A közép uton a bolgárok tüzeltek a szerb ütegre. E pillanatban a bolgár hadsereg sok tért nyer Nis irányában. A városban robbanás történt, nem tudni, vajon valamely löszerraktár vagy dynamitakna robbant föl. Ma újra robbanás. Attól tartanak, hogy a város alá van aknázva.

Belgrád, nov. 28. Nisből jelentik hivatalosan: Tegnap reggel 7 órától délután 3 óráig folyt a harc; a 7. ezred, a tegnapelőtt feladott pozíciókat tegnap szuronyrohammal visszavette, de miután a bolgárok megszállva tartották a magaslatokat, Pirotot ismét föl kellett adni. A csapatok a tegnapi pozíciókat foglalják el. Vanlics őrnagy és Tausanovics hadnagy megsebesültek. Száz bolgár foglyul ejtetett.

A Pirot mellett folyt harcok, mint hivatalosan jelentik, minden különös eredmény nélkül maradtak. Pirotot, mely rövid ideig bolgár kézbe került, utóbb a szerbek szurony-rohammal visszavették.

Viddinből tegnap a bolgárok nagy kirohanást tettek, de a szerbek által visszaverettek. A bolgárok vesztesége igen nagy.

által az azt létrehozó üstökös; ez a Tempel által Marseilleben először észlelt kis üstökös, mely 1866. Nr. 1. nevet visel. Ennek származási történetét Le Verrier így beszéli el:

Időszámításunk 126-ik évében távol világtérről egy kosmikus ködfolt nyomult Naprendszerünkbe, s vándorlása közben oly közel ment Uranushoz, hogy ezen bolygó vonzerejének hatása következtében elliptikus pályában kezdett mozogni a Nap körül. Ezen üstökössé átalakult felleg mostanig 52 körfutást végzett a Nap körül a nélkül, hogy erről valakinek csak sejtelve is lett volna, ámbar minden 33 $\frac{1}{4}$ évben, novemberben számtalan alkatrészt hagyott hátra, mint hullócsillagot. Csak utolsó körfutása alkalmával 1866-ban sikerült ezen immár nálunk meghonosult meteorikus felhőt, mint üstökösöt észlelhetni. Pályája, naptávolban Uranus pályájáig ér, napközben szinte annyira áll a Naptól, mint Földünk, mikor aztán a földpályával találkozik szeptember vége felé, de utána kis meteor-testecskek hatalmas raja húzódik, mint széles és hosszú fark, amelyen november 13-án Földünk áthalad. Minthogy pedig az üstökösök főtömege hézagok által egymástól külön választott kis szilárd testekből áll, mint valami por- vagy füstfelleg lazán összefüggő részecskéi, ezek a nagy sebességgel járó surlódás folytán légkörünkben meggyulnak és elégnak, mielőtt a Föld felszínét elérnék. Ebből származik azután azon nevezetes tümenény, hogy néha augusztus és november havában, 1 órai idő alatt több ezer számban hullanak alá, formászerű hullócsillag-esőt képezve.

Belgrád, nov. 28. A Pirot mellett tegnap folyt harcok a szerbek rendben való visszavonulásával végződtek. A bolgárok vesztesége igen jelentékeny lehet: hatvan bolgár foglyul esett. Pirot ma már nincs a szerbek birtokában, akik a defenzív célú összpontosítást Akpalanka mellett végzik s tartalékhadakat vonnak magukhoz.

Román lapszemle.

Azon román ifjak számára, kik az iparos pályára óhajtanak lépni, vagy már azon vannak, összesen 3320 frt ösztöndíjt tűzött ki az erdélyi gör.-keleti egyházfőtanács az Andronic alaphól. 44 ösztöndíjt vagy segélyt ad 30 olyan ifju számára, a kik valamely iparra vagy mesterségre akarnak lépni, vagy már azon vannak, vagy a f. 1885. évben felszabadulnak. 12 ösztöndíjt, még pedig öt 100 frtost s más öt 150 frtost és kettő 200 frtost, olyan iparos-segédnek számára, a kik mesterekké lesznek. 50 frtot olyan ifju számára, a ki gyakorló építész szándékozik lenni. 300 frtos ösztöndíjt olyan ifju számára, a ki valamely felsőbb ipartanodát óhajt látogatni idehaza vagy a külföldön. Mindezen ösztöndíjak elnyerhetésére elő vannak írva a felhívásban a föltételek, melyek olvasóinkat közelebből nem érdeklik. Mi csakis azért említettük meg, hogy örömmünket fejezzük ki a felett, hogy a románok az iparos pályára nagy sulyt kezdenek fektetni, miáltal ugy maguknak, mint a hazai iparnak fontos szolgálatot tesznek.

A „Gazeta” egyszerre intéz támadást, helyesebben mondva, egyszerre védekezik a kolozsvári lapok ellen. Sehogy sem akar a „Gaz.” fejébe beférni az, hogy a kolozsvári lapok szerkesztői saját eszük után járnának. Szerinte s a „Tribuna” szerint a „K. K.” és „M. Polgár” mindig felső sugalmazás után, a budapesti sajtóiroda meghagyásából írnak. Hát az „El-len-zék”? Ez kérem foia kossutista. Így aztán nagyon könnyű védekezni, levén a gyanúsítás olyan fegyver, melyet az ellenfél megvet. Azt is hallja a „Gazeta”, hogy Balázsfalvan e hó 15-én püspöki zsinat tartatott a szt. Vazul barát-rend helyreállítására. Jelen voltak Vancea érsek, Pavel n.-várad, Mihály lugosi püspökök és a szamosújvári püspökségből két kanonok. Hanem nagyobb dolog ennél az, hogy Bartha Lajos hunyadmegyei ev. ref. magyar esperes és az alispán, bizonyítványt állítottak azon 13 ember magyar eredetéről, a kik Kis-Bárcsán a gör.-kel. felekezetből az ev. ref. felekezetre áttértek.

A 13-as számról azt jegyzi meg a „Gazeta”, hogy Judás-szám. Még elmesebb az a gazetái megjegyzés, hogy ilyen bizonyítvánnyal fogják ma-holnap beigazolni Trefort miniszter magyar eredetét. Az is szemét szurta a Gazetának, hogy Réthy Lajos hunyadmegyei tanfelügyelő meggyőződést igyekezett szerezni arról, hogy mennyire haladtak a román tanítók a magyar nyelvben. Hanem mindezeket felülmulja az, a mit Gy.-Fehérvárról Gazda János és Dergan Józsefről ír. Ezek szerinte sikkasztók. Előbbi 600, utóbbi 2200 frtot sikkasztottak s aztán eltűntek. Ez megtörténhetett Gy.-Fehérvárt ép úgy, mint Ploesten, hanem a java a dolognak a „Gazeta” ezen megjegyzése: „Így történik a hazafiakkal, a mint velünk is akar tenni a kultur-egylet!” Legyen nyugodt a „Gazeta”, nem fogják a kultur-egylet pénzt reá bízni és így megkíméljük attól, hogy kísértetbe essék, hogy elmondhassák fölöle: a defraudat si a fugit. Hát már csakugyan nem lehet a nélkül élezelni, parasztkodni arról a kultur-egyletről, hogy a defraudatorokkal ne hozza összekötetésbe? Nem veszi észre a „Gazeta” ennek a paraszt-élelnek káros következményét? Ha nem veszi észre, annál rosszabb reá nézve. Addig jár a korsó a vízre, míg nyaka szakad. —Mi pedig Szeben helyett nézzünk át Bukarestbe.

A Bretianó-kormány megelégette az idegen alattvalóknak Romániába való özlönését, egy kis rendet akar csinálni az utlevelek, az ott tartózkodás ügyében. A „Telegraful” kormánylap azt ajánlja, hogy minden idegen alattvaló köteleztessék a város házától tartózkodási jegyet váltani — permis de séjour. Így van ez Svájczban is.

Ha ez megtörténik, talán a hétfalusi katonaköteles román ifjaknak szorulni fog helyzetük; mert eddig egészen természetesnek találták az ott tartózkodást mindaddig, míg a veszedelmes sorozási idő el nem mult szegény fejük felett.

Felhoz a „Telegraful” egy eredeti esetet a tartózkodási-jegy szükségességének igazolására. „A napokban — így beszéli — lapunk egyik szerkesztője egyik vendéglőben ebédelvén, két zsidó párbeszédének lön fültanuja, kik tekintélyes kereskedők. „Mit szándékozol fiadból csinálni?” kérdezi az egyik. „Beiratam a lovasok közé s lovat vásároltam számára,” válaszol a kérdezt. „Hát, nem menthetted meg?”

„Nem akartam. Ha utlevelemet megmutattam volna, idegen alattvalóinak tekintenének, pedig véglegesen le akarok telepedni. Ennélfogva jónak láttam, hogy fiam szolgáljon a hadseregben.”

Ez azt teszi, hogy Romániában lettek volna eddig egyszerű román honpolgár és idegen alattvaló, úgy a mint érdeke hozta magával. Egyik zsebében volt az utlevél, a másikban a carte de legitimatie az igazolási-jegy, hogy ő román honpolgár s a kettő közül azt rántotta elő, a melyikre éppen szüksége volt. Egyedül a tartózkodási-jegy, — úgy mond a „Telegralu” — a mi az idegenek áramlásában rendet csinálhat. Hát mi egy cseppet sem bánjuk, ha rendet csinálnak, mert mi is hasznát vesszük annak a rendnek, csak aztán el ne rontsák ezt a rendet baksisért az episztátok.

Elhangzott a Dealu Spiri-ről is Bukarestben is a 101 ágyulövés, a mi azt teszi, hogy I. Károly király e hó 27-én a törvényhozó gyűlés mindkét házát megnyitotta — szép, békés beszéddel, melyen nem érzik a lőpor szaga, de azért a lőpor szárazon van tartva. A képviselőház már hivatalnokait is megválasztotta; elnök Lecca, alelnökök Chițu, Champinianu, Agariți; a negyedik alelnök felett nem jöttek tisztaba. Lecca elnök beköszöntő beszédét is elmondotta, melyben hangsúlyozta, hogy Románia az anyagiakban nagy haladást tett, de a fényűzésben még nagyobbat. A moral is javult, de a jellemek fejlődésében nem dicsekedhetnek. „Jellemeket kell formálnunk, úgy mond, minők Rosetti, Kosta, Manola, Costache voltak.” — A bolgár sebesültek számára szépen gyűl az adakozás. Czenkalji.

Megyei ügyek.

Indokolása a brassómegei tisztviselők nyugdíj-szabályzatának. (Folytatás.)

Indokolva lenni véljük elébb irtakkal az alapszabály 3-ik §-ábani eltérést s indokolni törekedünk az alábbiakban mindazon §-okat, melyekben a magas miniszteri mintától további eltérések fordulnak elő, megjegyezvén e helyütt egyszer s mindenkorra, hogy miután a tervezett nyugdíj-alap tőke minden állami segély nélkül, kizárólag a megye közönsége által fizetendő pótlódó részenyvesek járulékaiból szándékolatik létesíteni, azon meggyőződésben lehet ezen törvényhatóság bizottsága, miszerint többször említett minta nem kötelező ahhoz alkalmazkodás végett, hanem azon czélból adatott le belügyminiszter ur nagyméltósága által, hogy a magas kormány előtt is oly kíváncsot czélt annál könnyebben elérni lehessen, s így áldozatkész jóindulatát a törvényhatóság saját jól megfontolt meggyőződése szerint bármely irányban gyakorolni jogosítva van.

Ezen 3-ik §-nál mulhatlanul kihagyandónak tartottuk a mintának ugyanazon §. 2-ik pontjában kor-dij czimén felvett járulékot, mert, a mint elébb is jel-zettük, ép a korosabb tisztviselők lesznek azok, kik ezen intézmény létesítéséhez különben is az utó nemzedéknél nagyobb összegekkel kellene hogy járuljanak, előhaladott koruknál fogva pedig arány-lag kevesebb összegű nyugdíjhoz lehetne csak re-ményük, — valamint végkép ki kellett hagy-nunk annak végpontját is, mert csak úgy volt a tisztviselő biztosítva nyugdíj-igényének teljes megnye-réséhez, ha azt az ideiglenes nyugdíj-alap tőkéje és kamatai hordozzák, — s így ezen indokokból szer-keszthettük ajánlatunk 3, 4. és 5. §§-ait.

Ajánlatunk 8. §-ának második pontjában a minta ugyanazon §. és pontjának módosítása az ajánlat 19. §-ában találja magyarázatát. — Ezen két §-ban pedig elvitázhatlanul kimondatni akarjuk azt, hogy a tör-vényhatóság, mint ezen nyugdíj alap legnagyobb rész-beni létesítője, fenntartja magának azon jogot, hogy a mint eljárás eddig is, a megye megalakítása előtt és után a volt Brassó város és vidéki tisztviselők nyug-dijaztatásai vagy kegydíjjal ellátási esetében, ép úgy szabad keze legyen egészben vagy részben beszámít-hatni a megyei tisztviselőknek jövőbeni nyugdíjaztatása alkalmával esetlegesen az 1878. év előtti szolgálati időt is és pedig saját belátása szerint, tekintettel a tisztviselő által tanúsított érdemekhez képest.

(Vége következik.)

Kaszinói párbeszéd

Hazaffy János ügyvéd és Saxonius Justus nyugalmazott senátor között. *Difficile est satyram non scribere.*

II.

Fordítsunk hát egyet. Itt van mindjárt egy ér-dekes czikk: „Der Kampf gegen die Deutschen in Un-garn-Siebenbürgen.” Maradjunk ennél.

Németország összeolvasztásától 1870-ben várták minden üdvöket, azaz — így magyarázzák: — akkor azt hitték, hogy a jog és kultura gondolata minden-hova elhatol, a meddig Németország befolyása elér.

S. En másképp értelmezem. Nem lehet rossz

néven venni, ha az erdélyi szászok, mint a nagy né-met törzs egyik elvált ága, Németországgal rokonszen-vez és ez érületének minden alkalommal kifejezést ad.

H. „Da liegt der Hase im Pfeffer!” Németország irányában mi sem viseltetünk ellenszenvvel, sőt ellen-kezőleg. De nem toljuk fel neki magunkat erőnek-erejével. A szászoknál egészen másként áll a dolog. Magyarország több mint hét század óta nekik hazájuk. A mit hajdan Németország nekik nem nyújthatott: vagyont és jólétet, arra itt bőven szert tettek. Ennek törvényei és királyai oltalmazták és egyik nemzetisé-get sem halmozták el annyi előnnyel és szabada-lommal, mint éppen őket. Ama századok egész le-folyása alatt Németország velük mit sem gondolt, s néhány félrevezetett szobatudós kivételével, most sem igen törődik velük; vannak ennél fontosabb teendői. Mindezek nem akadályozzák őket agitációjukban s mindegyre lábatlankodnak Németországon! No de la-pozgassunk tovább.

„Az országgyűlésen csak magyarul szabad be-szélni.” Rettentő czimen! kár hogy nem szabad ott „szászul” is beszélni. Mily szép színezetet kölcsönözne ezen hangzatos idiom az országgyűlési tárgyalásnak.

Tessék most a 22-ik lapon végig futni Végig olvasta? Most kérem, olvassuk ezt. De ezen tétéleket csak eredetiben lehet adni; különben sokat veszítené-nek a nagy-szebeni zamatból.

„Es liegt auf der Hand, dass ein so in sich un-befriedigtes Oesterreich-Ungarn für Deutschland schwere Gefahren in sich birgt. Zunächst kann ein Staat, in dem $\frac{2}{3}$ seiner Bürger einen Bedränger sehen, kein werthvoller Bundesgenosse sein; es ist eine arge Täuschung, dass die Aussicht auf die Kriegsgenos-senschaft mit den Magyaren das Bündniss Deutschlands mit Oesterreich nothwendig mache. Denn wie schon erwähnt, so lange Magyaren in Ungarn das Heft in der Hand führen, wird die Monarchie nicht schlag-fertig, sondern zerrüttet sich in inneren Kämpfen.

Dann aber: gelänge es den Magyaren, was sie erstreben, ein unabhängiges Magyarenreich in Ungarn zu gründen, dann würde sich erst zeigen das volle Maass des Hasses gegen Deutschland, der heute schon in der Vernichtung des Deutschthums in Ungarn stark hervortritt. Und diesen Feind erzieht sich Deutschland selbst! Denn nur, weil die deutsche Politik die Ma-gyaren schützt, können sie ungestört gegen Gesetz und Recht magyarisiren; diesem Schutz wird man es zu verdanken haben, wenn eines schönen Tages das deutsche Leben in Ungarn vernichtet erscheint!”

Óhajtja, szenátor ur, hogy folytassuk?

S. Nem, köszönöm, nem szeretem az ilyen tul-zásokat. Itt már nagyon is elvetették a sulykot!

Brassómegei tiszt-, segéd- és szolgaszemélyzete, valamint azok özvegyei és árvái nyugdíjintézetének alapszabálya.

(Folytatás.)

4. §. Az előbbi 3. §. 4. és 6. pontjai alatt meg-irt járulékok az illetők fizetéséből a megye főpénztár-noka által a nyugdíj-alap javára 24 egymásután kö-vetkező hónapokban egyenlő részletekben vonatnak le, a 7. pont alatt jelzett járulék pedig mindig havonkénti részletben.

Azon esetben, ha valaki korábban jutna nyugdíj-igényhez, mint ezen befizetési kötelezettségének eleget tett volna, első alkalommal kapandó nyugdíj összegé-ből az egész hátralék levonandó.

5. §.

Ugy az alaptőke maga, valamint kamatai a nyug-dijigények teljes kielégülésére fordíthatók.

II. A nyugdíj-alap kezelése.

6. §.

A tisztviselői nyugdíj-alap a törvényhatósági köz-gyűlés felügyelete és a belügyminiszter nr 6 nagyméltóságának felügyelete alatt áll, de ügyeit a jelen alap-szabályok értelmében a 7. §-ban elősorolt tagokból álló választmány által a törvényhatósági közgyűlés ki-küldöttjei és megyei tisztviselők maguk intézik.

7. §.

A nyugdíj-alapot kezelő választmány elnök, jegy-ző, pénztárnok és 10 választott tagból áll, kik közül 7-et a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, 3-at pedig a nyugdíjintézeti tagoknak az alispán által minden hat évben a tisztújítás után összehívott rendes közgyűlése választ. A kezelő választmány elnöke: az alispán, vagy ennek akadályoztatása esetében a főjegyző, vagy ennek akadályoztatása esetében az első aljegyző; pénz-tárnoka pedig: a megyei pénztárnok.

Az időközben elhalt vagy leköszönt tagok he-lyett új tagokat a törvényhatósági közgyűlés, illetve a nyugdíjintézeti tagoknak a 13. §. értelmében egybe-hívott rendkívüli közgyűlése választ.

A pénztárnok és jegyző szavazati joggal nem bir, a választmányi tagok pedig saját ügyekben, vagy fel-

és lemenő, valamint oldalágon másodfoku rokonuk ügyében az ülésben nem vehetnek részt.

8. §.

A fennebbi szakaszban elősoroltakból álló tizen-egy (11) tagu választmány feladata:

1. Az alap vagyónának felelősség terhe alatt való kezelése.

Az alap vagyona gyümölcsözés végett csak ma-gyar és osztrák állampapirokban, az állam által kama-taikra nézve biztosított értékpapirokban, magyar föld-hitelintézeti záloglevelekben és takarékpénztárakba vagy azon helyi pénzintézeteknél helyezhető el, melyek a közgyűlés által, mint a megyei pénzek elhelyezésére alkalmasoknak jelöltettek ki, vagy fognak kijelöltetni.

Magánfeleknek kölcsönképen bármely biztosíték mellett sem adható ki.

(Folytatása következik.)

Színház és művészet.

Szombaton Halm mulatságos bohózata, „A var-rónő” adatott elő. Fischer kisasszonynak kinek ez egyike legjobb szerepének, bő alkalmá volt ritka nyelv-technikáját, beszélő képességét érvényesíteni. A többi szereplők is (Müller, Rémay, Ferryberg stb.) élvezetes ensemble-t képeztek.

Vasárnap a sorstragédia s népszínmű élvezhetet-len zagyaléka, „Az ördög a szivben” játszott. Daczára a szereplők, (Felsmann, Fischer kisasszonyok, Lobe) igyekezetének, még vasárnapi közönségnek is a türhetetlenségig unalmas volt. A színház egészen megtelt.

Haffner Sarolta jutalomjátéka tegnap volt. „Mairane, v. egy nő a népből” Fridrick K. népdra-májában a czímszerepet választotta s nehéz, de hála-datos feladatának dicséretre méltóan megfelelt. He-lyenként megható játékanak hatása a női közönséget könyekig meghatotta. — Az est befejezésekepen We-bernek legismertebb s legszebb nyitányát „A bűvös vadász”-t elég jól adta elő Weiss színházi karnagy ve-zetése alatt a városi derék zenekar.

A brassói állami népiskolák szegénysorsu tanu-lóinak ruházatbeli felségélyezésére 1885. december hó 7-én a „Nro. 1.” termeiben tánczczal összekötött ze-neestély rendeztetik a következő műsorral:

1. „Ouverture.” Zongorán előadja Lázár Irén k. a. és Jaschik Gy. ur. 2. Benedict-Bériot, Duo „Norma” cz. operából; zongorán és hegedűn előadják dr. Kábdebóné ő nga s dr. Matyeka K. ur. 3. Men-delssohn. „Hatem és Suleika”. Duo; éneklik Schmid M. k. a. és Reidl S. ur. 4. Liszt 14-ik Rhapsodia. Zongorán előadja dr. Kábdebóné ő nga. 5. Ária „Traviata” czimű operából. Énekli Dajbukátné ő nga, 6. Haydn. Négyes; előadják: dr. Matyeka K. (I. he-gedű), Linz H. (II. heg.), Adler I. B. (Alto) és Nagy Gyula (gordonka) urak.

A műsor bevégezése után több értéktárgynak ki-sorsolása következik; az estélyen azonban sorsjegyek csakis kívánatra adatnak a pénztárnál. Helyárok: I-ső rendű számozott hely 1 frt, II-od rendű számozott hely 70 kr, karzati jegy tanulók részére 40 kr. Jegyek előre válthatók t. Simay vagy László urak kereskedésében. — Ezen estélyre külön meghívás nem bocsáttatván ki, arra a t. közönséget ezen uton meghívja és a ne-mes czél támogatására tisztelettel fölkéri a rendezőség.

A december 4-én a Nro 1-ben tartandó phil-harmoniai hangverseny műsora a következő: 1. Cherubini. Nyitány. 2. Bruch M. Hegedű-hang-verseny, zenekarkísérettel. 3. Schubert és Mendelssohn dalok (Bariton zongora kísérettel). 4) Beethoven Es-dur Quintett (zongorán, oboe, klarinet, kürt és fagot). 5. Mozant 2 ik Symphoniája G-moll-ban.

Legujabb.

A hatalmak a fegyverszünet érdekében.

A „Times” nak a következőket távirják Konstantinopolyból; Id éérkezett hiteles jelentés szerint Törökország, Ausztia Magyarország és Oroszország közbelépése folytán, a fegyver-szünetre nézve Szerbia és Bulgária közt meg-egyezés jött létre.

Mint a Rueter-ügynökségnek Konstanti-nápolyból távirják, a porta táviratilag szólí-totta fel a bolgár fejedelmet, a hogy szerbek ellen a hadviselést szüntesse meg.

Sándor fejedelem tekintetbe véve a nagy-hatalmak együttes jegyzékét és Khevenhüller nyilatkozatát, hogy ha a bolgár csapatok előre nyomulnak, osztrák-magyar csapatok fognak a szerbek segítségére Szer-biába bevonulni, s minthogy a bolgár katonai becsületnek Pirok elfoglalásával elég van téve, — elrendelte az ellenséges-kedések megszüntetését.

Helyi és vidéki hírek.

András napja. Tegnap, f. hó 30-án volt közszereketben álló főispánunk nevenapja. Városunknak ez ünnepe szokott lenni, de ez alkalommal a tisztelgések elmaradtak, mert ő méltósága ez idő szerint Budapesten időzik. Mindazonáltal a szabadelvű párt részéről Budapesten járt küldöttség tisztelgett a főispán urnál, névszerint Aronson Löbl, Lázár Gerő, Rombauer Emil s Sztéryni József. Lázár Gerő a kaszinó nevében üdvözölte a főispán urat, ki meleg szavakban köszönte meg a figyelmet; különben több távirati üdvözlés is érkezett. Részünkről szívesen üdvözöljük ő méltóságát nevenapja alkalmából. Üdvözöljük e megegyezőssága nevében, mely bár több pártra oszlik, de a főispán iránti teljes és odaadó szeretetben egyesül. Isten éltesse a mi kedves főispánunkat, gróf Bethlen Andrást ő méltóságát!

Brassó város képviselő-testületének november 28-án tartott rendkívüli közgyűlés tárgyat egyedül az ipariskola-bizottság megválasztása képezte. A képviselő testület elfogadta az általa kiküldött 5 tagú bizottság javaslatát, és beválasztottak következő tagok a bizottságba: Resch Károly, Schnell Károly, Schlandt Gottlieb, Günther Adolf, Dick Ede, Lengeru Juon, Fink András, Korodi Lajos, Popoviciu Vasile és Harter János. A bizottság elnöke Dück József bányászati választott. Több nevezetes mozzanata volt a gyűlésnek, melyekre közelébb visszatérünk.

Szini értesítés. Csütörtökön, decz. 3-án, a helyben időző német színtársulat által Müller Fülöp tenorista jutalmára, a »Kikeriki« volt szerencsétlen szerkesztője, Berg O. F.-nek egyik legkitűnőbb és legsikerültebb bohózata: a »Három pár cipő« adatik elő. E bohózat, mely telve van a legkapósabb és csakis az életből merített csattanós jelenetekkel, nem szorul dícséretre; elég, ha azt mondhatni róla, hogy Berg O. F. irta. A darabban néhány kitűnő dal fordul elő, melyeket a jutalmazandó még két jeles dallal, nevezetesen Bom: »Hast du mich lieb« és Ziehrer »Blumenpolka«-jával fogja megtoldani. Kétségtelen, hogy élvezetes estére leend kilátásunk, mihez hozzájárul, hogy Müller ur, ki a brassói közönségnek kedvence lett és ki erőteljes és iskolázott hangjával a zeneértőket meghódította — éneklie az összes előforduló dalokat. A jeles törekvő és szorgalmas énekes bizonyára megérdemli, hogy jutalmjátéka zsufolt ház előtt kerüljön színe. Ezért is melegen ajánljuk a t. olvasó közönségnek a jutalmazandó pártolását.

Városunk derék főkapitánya, Hiemesch Ferencz ur, legközelebből egy hirdetményt fog kibocsátani,

melynek célja a külvárosokban és főképp Bolgárszegben uralgó egészségügyi rendtelenségek megszüntetése. Ezen hirdetményt jövő számunkban tartalmulag közölni fogjuk; de már most is üdvözöljük az előrehaladás ezen oly fontos és hasznos eszméjét a tisztaság és közegészség érdekében.

Kérelem. Felkérem azokat, kik Brassó megyében mályva-miveléssel foglalkoznak, sziveskedjenek becses nevüket egy levelező lapon velem tudatni. — Brassó, 1885. november 30. Koós Ferencz, kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Az utak, utcák, terek és járdák takarításának vállalkozója, ki a városkapitányság által lanya és hanyag működéséért már érzékenyen büntetve is lett, látszólag iparkodni kezdett szerződési köteleit teljesíteni, mert a rendőrség közegei nyomban kísérik éber szemekkel. Így van rendjén! Ha annyi ezer forintot fizet a város, kapja is meg azt, a miért fizet.

Tisza Kálmán miniszterelnök f. hó 30-án d. e. fogadta a brassó megyei szabadelvű párt küldöttségét, melynek nevében gróf Bethlen Andrást főispán rövid, de zamatos beszéddel üdvözölte a kormányelnököt, a ki meghatóttan felelt. Az egész ünnepélyre s fogadtatásra visszatérünk. A küldöttség tagjai voltak: Aronson Löbl, Lázár Gerő, Rombauer Emil s Sztéryni József, a kik a miniszterelnök s neje által október 30-án rendezett estélyre is hivatalosak voltak.

Kulturregylet. Az »erdélyrészi magyar közmívelődési egyesület« brassó megyei fiókegyletének tagjai közül tagsági díjaikat befizették (XII. közlemény): a verseczi izraelita hitközség mint alapító, 100 frtot. — Az előbbi közlemény (e lapok 136. számában) összege 857 frt 7 kr s egy régi ezüsthuzas; a mostanival együtt 957 frt 7 kr s egy régi ezüsthuzas.

Megrémült vasuti utasok. Kistelek és Szatymáz között az osztrák-magyar államvasutakon utazók m. hó 25-én éjjel nagy rémületet álltak ki. Egy részeg utas a fekezőhöz férközvén, azzal játszani kezdett, miáltal a vonat majd nagyokat zökkent, majd meglassult. Mindenki balesettől tartott, három nő elájult. Végre rájöttek a dolog nyitjára s a részeg garázdálkodót a pakoló-kocsiban vitték Szegedre, hol a rendőrbiztosnak adták át.

Egy milliomos öngyilkossága. Berlinben a napokban egy Liedmann nevű svéd tőkepenzes lőtte magát szíven. Liedman dús gazdag ember volt. A többi

között két millió koronánál többet érő bányái voltak Svédországban. Berlinben havonként 80 — 86 ezer márkát költeni való pénze volt. Liedman hipochondriában szenvedett és üldözési mániában. Ezenfelül babonás is volt. Egyszer a temető felé sétálván, egy ólomgolyót s egy követet talált. Ezt intő jelül vette, hogy legyen öngyilkossá; haza ment, ágyba feküdt, a talált tárggyal megtöltött egy pisztolyt s szíven lőtte magát. Megelőzőleg megsemmisítette a nála levő összes kötelezővényeket és számos berlini ismerősének tekintélyes összegeket hagyott.

Szivarvány holdfény mellett. A m. szigetiek m. hó 22-én esteli 6 — 7 óra között gyönyörű és rendkívüli ritka tűneménynek voltak szemlélői. Az északi égbolton, a holdtól észak-nyugati irányban, laikus kifejezéssel mintegy száz öl távolságban uszkáló bárányfelhők és finom ködrétegeken a hold teljes képe tükröződött vissza és ezen visszfény fölött és alatt egy pár látnyi hosszúságban a szivarvány teljes színeit feltűnő sáv volt látható. Mintegy fél óra múlva a bárányfelhők szakadozni kezdtek, a ködrétegek is ritkultak, mire a látvány eltűnt.

Az elkeseredett csángók. A nagy hűhóval be telepített, de aztán sorsukra bízott csángók nagyon elvannak keseredve. Győrökről írják az »Alföld«-nek, hogy az ottani csángó-telep lakosai mult hófőn nemcsak felmondták az engedelmességet a községi előjárásnak, de azokat botokkal és fejszékkel meg is támadták, úgy hogy azok kénytelenek voltak a telepéről visszavonulni. A mozgalmat az idézte elő, hogy a közköltséget akarták tőlük behajtani. A főzgató Biréty Istvánné és György Péter volt; Aradról karhatalom indított Győrökre s a telepeseke ellen megindították a vizsgálatot. Biz, ezek szomorú állapotok.

Kis lutri: Utolsó bécsi húzás november 28-án:
77. 29. 9. 53. 83.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885. november hó 28-én.

Román papirpénz à 20 frankos	8.53 vétel	8.56 eladás
ezüstpénz à 20	8.45	8.50
Napoleon d'or (aranypénz)	9.95	9.99
Török lira	11.32	11.42
Orosz imperial	10.17	10.25
Arany	5.92	5.97
Orosz papírrubel	122.25	123.—

Felelős szerkesztő: Sztéryni József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

HIRDETMÉNYEK.

(279) 2 — 2]

Lóárverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a fogarasi m. kir. ménesbirtok-igazgatóság lóállományából kisorolt kilencz darab használati ló a folyó évi deczember hó 4-iki fogarasi országos vásáron délelőtti 10 órakor el fog árvereztetni.

A fogarasi m. kir. ménesbirtok-igazgatóság.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank váltóüzlete BUDAPESTEN

(alapított 1842-ben, részvénytőke 5.000.000 forint)

az 1383-iki XXXI. törvényzikk értelmében

részletiveket minden a budapesti hivatalos árfolyam lapban jegyzett sorsjegyekre, tetszés szerinti részletfizetésekre kibocsát.

Képviselve

ORÉNDI FRIGYES bank- és váltóüzlete által

(205) 24 — Brassón, Színház-utca 94. sz.

Gyakorlati tanfolyam

(278) 2 — 2

könyvvezetés és francia nyelvtanból.

Alábbirtak a folyó évi deczember hó 1-től kezdve a vár-utczában 271. szám alatti házban földszint balra egy hat óra terjedő magán esti tanfolyamot nyitnak a

keresk. könyvvitel, levelezés és francia nyelvtanból, melyben naponként oktatás adatik.

A havonként előfizetendő díj 5 forint.

A siker biztosítottatik.

Beírások Szentlélek-utca 146. szám alatti irodában csak deczember 5-ig fogadtatnak el.

Benado D., franczianyelvész,

Rácz József, könyvvezető.

a Pesti magyar kereskedelmi banktól.

Részvénytőke 5 millió forint.

A nagyérdemű közönség könnyebbítésére a »Pesti magyar kereskedelmi Bank« elhatározta, a budapesti értéktőzsdén jegyzett sorsjegyekre az 1883. évi XXXI. törvényzikk alapján igen kis havi részletfizetésekre törvényesen bélyegzett részletiveket kiadni, s ezen üzletág tovanatosításával Adler L. Jakab helybeli váltóüzletét bízta meg.

Adler L. Jakab váltóüzlete Brassóban ajánl a n. é. közönségnek

SORSJEGY-RÉSZLETÍVEKET

kiadva a PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK által

* a vevő kívánsága szerint 12, 18, 24, 30 s 36 havi részletfizetésre. *

Az első részlet készpénzfizetése után a vevő már törvényes tulajdonosa a részletiv lejártá előtt netalán tett nyereségnek.

Egyletőre kaphatók a következő részletivek:

	Magyar	Vörös-kereszt-	sorsjegy	Osztrák	Vörös-kereszt-	sorsjegy	Bécs városi sorsjegy	Szerb 3% járadék-sorsjegy	Tisza-szabályozási sorsj. 4%	Magyar járadék egész	Hitel-sorsjegy	1864. évi állam-sorsjegy
25 drb	9.25	10.50	12.41	14.48								
9 "	3.33	3.78	4.47	5.61								
6 "	2.22	2.52	2.98	3.74								
3 "	1.11	1.26	1.49	1.87								
15 drb	8.55	9.75	11.55	14.48								
6 "	3.42	3.90	4.62	5.79								
4 "	2.28	2.60	3.08	3.86								
2 "	1.14	1.30	1.54	1.93								
36 havi részlet, á frt	5.—	5.66	6.71	8.43								
30 havi részlet, á frt	1.26	1.44	1.70	2.13								
24 havi részlet, á frt	4.91	5.59	6.61	8.30								
18 havi részlet, á frt	4.75	5.40	6.35	8.03								
	7.08	8.06	9.53	11.97								
	6.84	7.79	9.20	11.56								

Ugyanitt más sorsjegyekre is kaphatók részletivek.

Különös előnyben részesül a részletivek vásárlója az által, hogy a havi fizetéseket nálam eszközölheti, mi által a fél már portóban is egy részletet megtakarít. Ugyan nálam készséggel adatnak szóbeli s írásbeli felvilágosítások.

A budapesti magyar kereskedelmi bank részletiveit újból ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe, annyiival is inkább, mert érintkezésbe jó a főváros legrealisabb pénzintézetével, mely a törvényes százaléknál többet nem számít.

Kiváló tisztelettel

Adler L. Jakab,
váltóüzlete. Főter, Virágsor.

(239) 19 — 30

Brassó, főter, virágsor.